

Ocena Letnega poročila o napredku 2026: Javne finance brez ukrepov niso vzdržne

Primanjkljaj 2025

Povečal se je na **-2,5 % BDP** – skoraj trikrat več kot leto prej (-0,9 % BDP).

Rast izdatkov

Rast izdatkov se je podvojila.

Fiskalna politika je bila preveč spodbujevalna in premalo učinkovita.

Odstopanje neto izdatkov

Manevrski prostor iz 2024 je bil lani porabljen.

Po projekcijah Fiskalnega sveta in Ministrstva za finance bo kumulativno odstopanje neto izdatkov že letos preseglo dovoljeno.

Tveganja

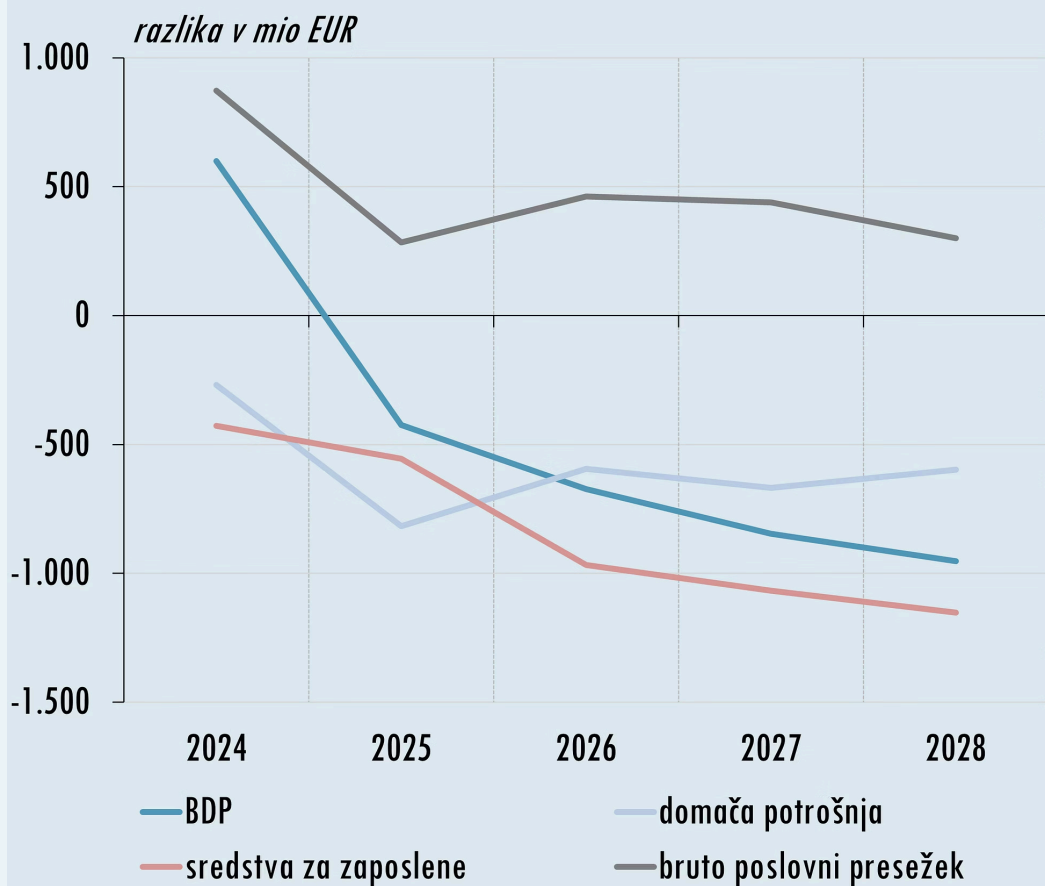
Do 2028 bi se preseganje lahko podvojilo.

Realizacija geopolitičnih napetosti bi primanjkljaj leta 2028 povečala na **-5 % BDP**.

Sprejemanje dodatnih ukrepov, ki bi poslabšali stanje javnih financ.

Davčne osnove: odstopanja od Načrta

Odstopanja ravni davčnih osnov med Pomladansko napovedjo 2026 in Jesensko napovedjo 2024

Vir: SURS, UMAR, preračuni FS. Opomba: * Pomladanska napoved UMAR 2026 vsebuje realizacijo za 2024 in 2025.

Vse pomembnejše davčne osnove so v 2025 zabeležile nižjo rast od predvidene v Jesenski napovedi UMAR 2024, ki je služila kot osnova za Načrt.

BDP

Do 2028 bo za 3 mrd EUR nižji od predvidevanj v Načrtu.

Potrošnja

Rast potrošnje gospodinjstev se je ob visoki negotovosti v letu 2025 prepolovila.

Bruto poslovni presežek

Povečal se je le za 1,6 %; delež v BDP najnižji po letu 2001.

Javnofinančna gibanja 2025

Primanjkljaj

-2,5 % BDP

Približanje dovoljeni meji -3 % BDP.

Rast izdatkov

+9,9 % (brez učinka TEŠ in PV)

Sredstva za zaposlene +15 %.

Socialna nadomestila +10 %.

Bruto dolg

65,7 % BDP

Presega dovoljeno mejo 60 % BDP.

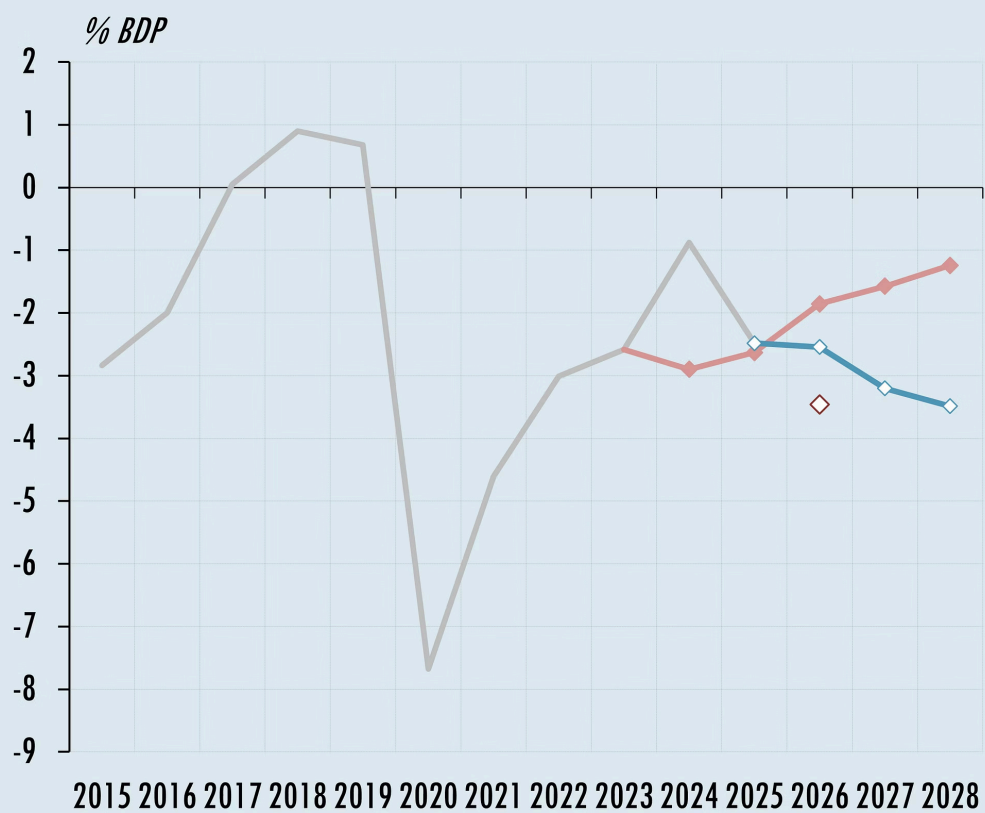
Rast prihodkov

+6,3 % (brez učinka TEŠ in PV)

Upočasnitev z 9,2 % v 2024.

Projekcije salda in dolga

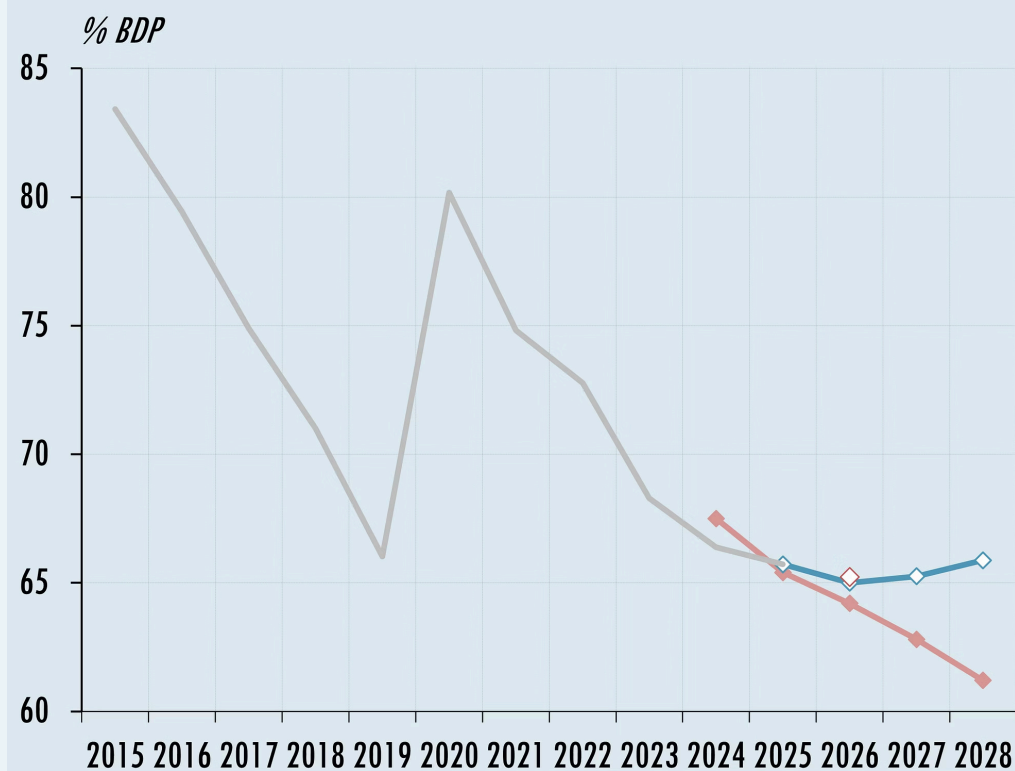
Saldo sektorja država

Načrt - MF (okt.24)   projekcija FS (apr.26)   LPN - MF (apr.26)

Vir: SURS, UMAR, MF, preračuni FS.

Bruto dolg sektorja država

Načrt - MF (okt.24)   projekcija FS (apr.26)   LPN - MF (apr.26)

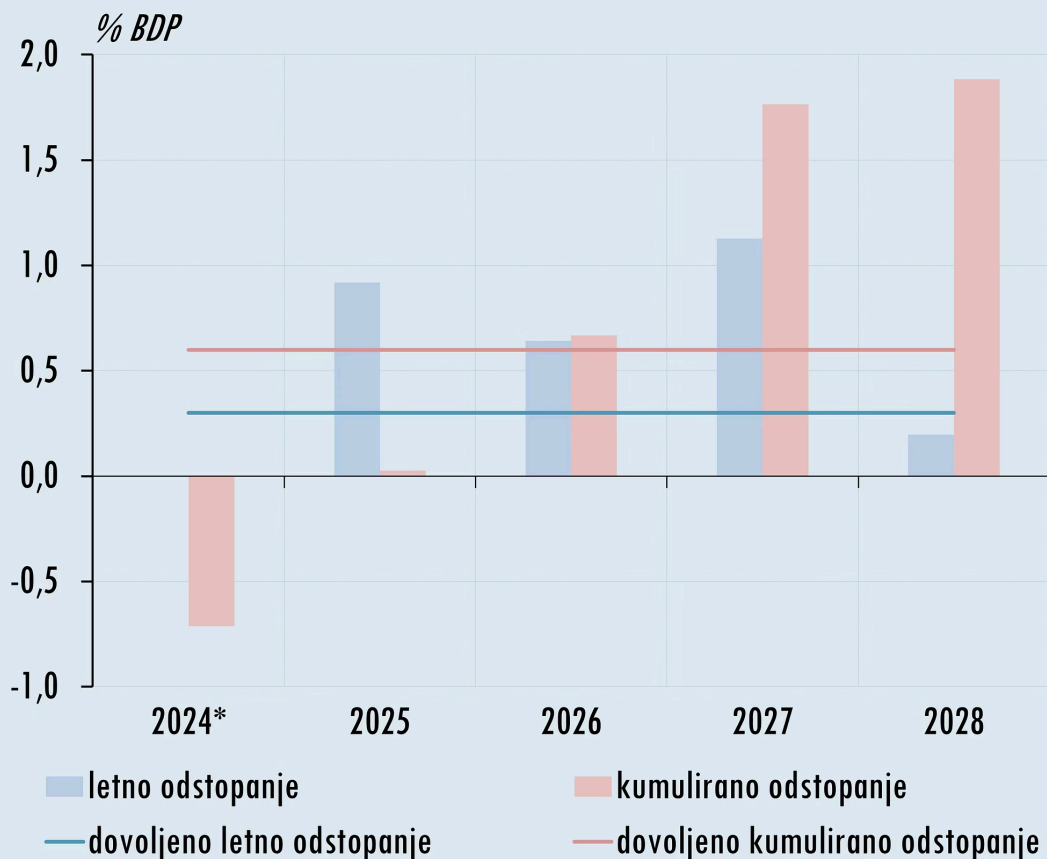
Vir: SURS, UMAR, MF, preračuni FS.

⚠ Primanjkljaj bo ob trenutnih politikah leta 2028 dosegel **-3,5 % BDP**.

Dolg bo za **5 o. t. BDP višji**, kot je predvideval Načrt.

Doseganje ciljev Načrta: odstopanja naraščajo

Odstopanja neto očiščenih izdatkov v obdobju Načrta po projekciji FS

Vir: FS, Uredba EU (2024) 1264. Opomba * ker leto 2024 ni del Načrta, se letno odstopanje v tem letu ne beleži.

Rast neto izdatkov je v 2025 z **8,1 %** občutno presegla zavezo iz Načrta (5,5 %).

Tri zaporedna leta presežne rasti neto izdatkov (2025-2027).

Kumulativno odstopanje je v 2025 ostalo znotraj dovoljenega le zahvaljujoč manevrskemu prostoru iz 2024.

→ **2026**

Kumulativno odstopanje bo preseglo dovoljeno mejo.

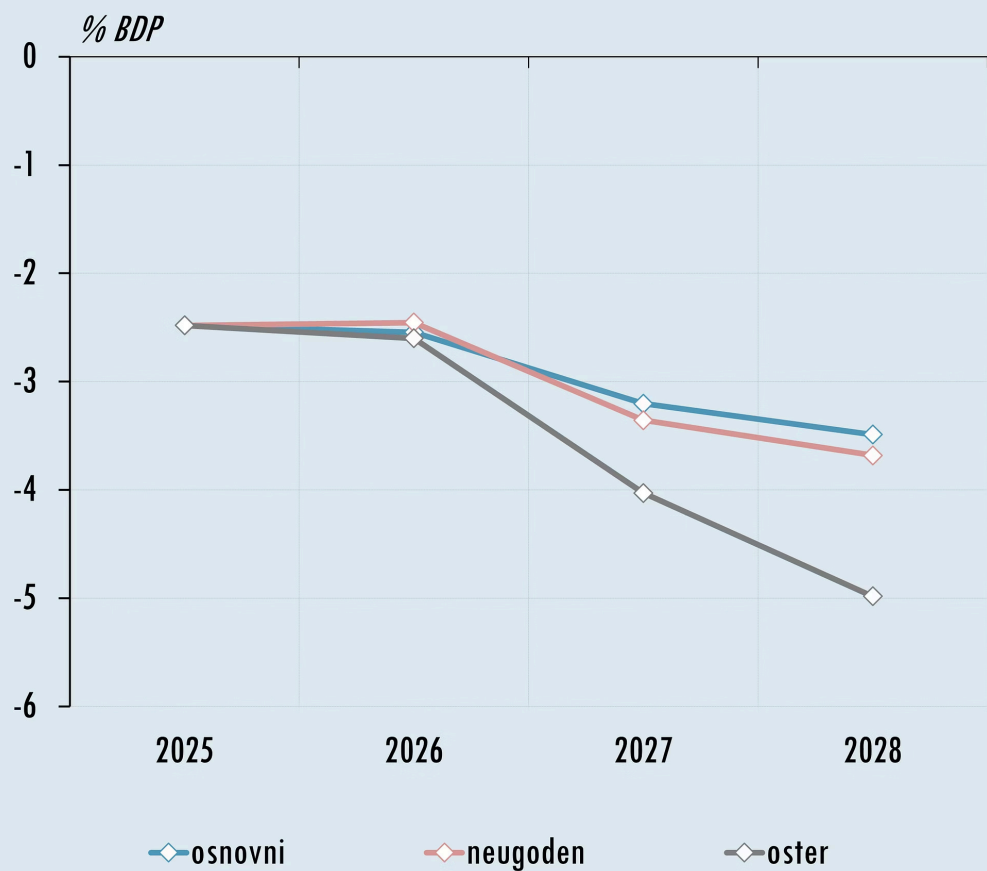
→ **2028**

Preseganje se lahko podvoji.

Primanjkljaji bodo za 3 mrd EUR večji od zavez.

Alternativna scenarija: geopolitična tveganja

Scenariji projekcij salda sektorja država

Vir: SURS, scenariji projekcij FS.

Scenarija sta pripravljena skladno z alternativnima makroekonomskima scenarijema ECB (Bližnji vzhod).

⊗ Cenovni šok zaenkrat ni primerljiv z energetske krizo 2022, a tveganja ostajajo visoka.

Neugoden scenarij

Šok omejen na 2026. Primanjkljaj (-3,8 % BDP) ostane blizu osnovnega. Obsežno ukrepanje ni utemeljeno.

Oster scenarij

Šok se podaljša v 2027. Primanjkljaj v 2028 bi dosegel -5 % BDP tudi brez ukrepov fiskalne politike.

Ključna priporočila Fiskalnega sveta

Izogibanje ukrepom, ki slabšajo javne finance

Manevrski prostor je izčrpan. Dodatni ukrepi z negativnim vplivom bi brez kompenzacijskih ukrepov še povečali tveganja za vzdržnost javnih financ.

Gradnja fiskalnega manevrskega prostora

V stabilnih časih je treba oblikovati rezerve – šoki so vedno pogostejši in intenzivnejši.

Bolj preišljene spremembe z zanesljivimi ocenami

Ukrepi z znatnim vplivom na javne finance morajo biti podprti z zanesljivimi finančnimi ocenami.

Ciljni in časovno omejeni ukrepi ob šokih

Morebitno ukrepanje mora biti bolj ciljno in časovno omejeno kot v času epidemije in energetske krize 2022.